

B. Osobitná časť

K čl. I (zákon č. 131/2002 Z. z.)

K bodu 1

Cieľom návrhu zmeny § 1 ods. 2 je včleniť do tohto ustanovenia aj súlad s potrebami spoločnosti, aby vysoké školy mali ako integrálnu súčasť svojho poslania aj spoločenský dosah svojich činností.

K bodu 2

Cieľom návrhu zmeny § 1 ods. 3 je rovnako ako v predošlom bode včleniť aj do tohto ustanovenia aj súlad s potrebami spoločnosti, aby vysoké školy mali ako integrálnu súčasť svojho poslania aj spoločenský dosah svojich činností.

K bodu 3

Cieľom návrhu zmeny § 1 ods. 4 je na jednej strane rovnako ako v predošlých dvoch bodoch včleniť aj do tohto ustanovenia aj súlad s potrebami spoločnosti, aby vysoké školy mali ako integrálnu súčasť svojho poslania aj spoločenský dosah svojich činností, a na strane druhej urobiť jednou zo súčastí poslania vysokých škôl aj uplatnenie absolventov v praxi.

K bodu 4

Cieľom návrhu na doplnenie § 1 o nový ods. 5 je, aby vysoké školy podporovali vo svojom poslaní aj činnosti vysokých škôl orientované na študenta a študentskú samosprávu.

K bodu 5

Cieľom návrhu zmeny § 2 ods. 6 je umožniť, aby vysoká škola mohla poskytovať študijné programy druhého stupňa, resp. tretieho stupňa aj bez toho, aby poskytovala aspoň jeden študijný program prvého stupňa. Aj v zahraničí je bežné, že vysoké školy poskytujú len druhý stupeň alebo tretí stupeň. Rozhodujúce budú závery Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (ďalej len „agentúra“) k vnútornému systému zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania.

K bodu 6

Cieľom návrhu na doplnenie § 2 je, aby vysoké školy explicitne podporovali vo svojom poslaní aj činnosti vysokých škôl orientované na študenta a študentskú samosprávu.

K bodu 7

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmenu štruktúry orgánov verejnej vysokej školy v § 7.

K bodu 8

Cieľom navrhovanej právnej úpravy v § 5 ods. 3 je sprecizovanie právnej úpravy s ohľadom na potrebu systematizácie a sprehľadnenia siete vysokých škôl.

K bodu 9

Technická úprava v nadväznosti na vypustenie § 23 a uvoľnenie systému riadenia vysokých škôl smerom dovnútra, t. j. smerom k samostatnosti vysokých škôl v rámci ich vnútornej organizácie.

K bodu 10

Delenie orgánov verejnej vysokej školy na orgány akademickej samosprávy a ďalšie orgány v § 7 súvisí so systémovou zmenou postavenia správnej rady verejnej vysokej školy, ktorá je obsahom zmien v § 9, 40 a 41. Z hľadiska systémového usporiadania zákona je vhodné uviesť nielen orgány akademickej samosprávy, ale celú štruktúru orgánov. Systémová zmena štruktúry orgánov verejnej vysokej školy zavádza aj výslovnú možnosť verejnej vysokej školy zriadiť si podľa potreby ďalší orgán, ktorý by sa špecializovane zaoberal zabezpečovaním kvality vysokoškolského vzdelávania.

K bodu 11

Podľa súčasného znenia § 8 ods. 1 „Akademický senát verejnej vysokej školy, ktorá sa člení na fakulty, sa volí tak, aby každá fakulta v ňom bola zastúpená rovnakým počtom členov.“. Návrhom zákona sa umožňuje iné ako paritné zastúpenie fakúlt vysokej školy v senáte, napr. podľa počtu študentov, zamestnancov alebo vedeckého výkonu. Uvedené ustanovenie je dôležité najmä v súvislosti s navrhovanou právnou úpravou umožňujúcou vysokej škole si nastaviť vnútorné usporiadanie na úrovni fakulty, ktoré nemusí zahŕňať fakultný senát.

Ďalej sa navrhuje jednoznačné ustanovenie najvyššieho počtu členov akademického senátu vysokej školy, ktorý doposiaľ nebol limitovaný. Navrhovaná hodnota zodpovedá počtu senátorov v súčasnosti v najväčšom senáte v SR (66).

K bodu 12

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vypustenie § 23 až 33 v súvislosti s uvoľnením systému riadenia vysokých škôl smerom dovnútra, keďže funkcie na úrovni fakulty už nebude ustanovovať zákon, ale ich zriadenie bude vecou štatútu príslušnej vysokej školy.

K bodom 13 a 15

Navrhovanou zmenou § 8 ods. 5 sa ustanovuje právo vystúpiť na zasadnutí akademického senátu verejnej vysokej školy aj predsedovi správnej rady verejnej vysokej školy. Ďalej sa v § 8 ods. 9 upravuje možnosť dodatočného zvolenia členov akademického senátu verejnej vysokej školy, aj ak by došlo k zrušeniu fakulty, čím by došlo k zániku členstva príslušného člena akademického senátu verejnej vysokej školy zastupujúceho túto fakultu. Zároveň ide o legislatívno-technickú úpravu v rámci § 8 ods. 5 a 9 z dôvodu potreby spresnenia terminológie vo vzťahu k pojmu „akademický senát verejnej vysokej školy“.

K bodu 14

Ide o legislatívno-technickú úpravu v rámci § 8 ods. 8 z dôvodu zosúladenia terminológie pojmov rokovanie a zasadnutie.

K bodu 16 a 17

Návrh zmien § 9 a 10 spolu s navrhovaným novým § 10a predstavuje jeden z prvkov systémovej zmeny riadenia vysokých škôl. Cieľom je posilniť flexibilitu a manažérsky princíp riadenia, keď pre vymedzené rozhodnutia v oblasti rozpočtu a majetku už nebude potrebné dvojkoľové schvaľovanie ale bude postačovať schválenie správnou radou. Na druhej strane sa dopĺňa kontrolná činnosť akademického senátu vysokej školy.

S posilnením nezávislého postavenia rektora súvisí aj návrh zmeny výberu kandidáta na rektora, ktorého v súčasnosti volí v tajných voľbách akademický senát a podľa návrhu ho má voliť spoločne so správnou radou vysokej školy.

Zvyšuje sa aj miera transparentnosti výberu kandidáta na rektora, keďže má by volený až po verejnom vypočutí a ustanovuje sa požiadavka na dostatočné zverejnenie procesu voľby rektora z pohľadu lehoty aj webového sídla.

Tá istá osoba bude môcť zastávať funkciu rektora najviac dve funkčné obdobia po sebe.

Z hľadiska systému ustanovení o orgánoch sa navrhuje rozdeliť ustanovenie § 10 na dva samostatné tak, aby § 10 obsahoval úpravu postavenia rektora a § 10a úpravu jeho pôsobností – obdobne ako pri akademickom senáte verejnej vysokej školy, resp. vedeckej rady verejnej vysokej školy.

K bodu 18

Návrhom sa upravuje v § 11 ods. 1 dĺžku funkčného obdobia členov vedeckej rady verejnej vysokej školy, ak si verejná vysoká škola vo svojom štatúte neupraví jej dĺžku inak, čím sa rozširuje autonómia vysokej školy. Zároveň ide o legislatívno-technickú úpravu vykonanú z dôvodu nadbytočnosti vnútorného odkazu aj vzhľadom na to, že tento spôsob uvádzania odkazov sa v súčasnosti už nepoužíva.

K bodu 19

Súčasný znenie § 11 ods. 2 neupravuje bližšie požiadavky na členov vedeckej rady vysokej školy – má ísť o odborníkov. Keďže vedecká rada vysokej školy má interných členov a externých členov, cieľom návrhu úpravy je, aby interným členom mohol byť len taký zamestnanec, ktorý je na funkčnom mieste profesora alebo docenta alebo dostatočne kvalifikovaný vedeckí pracovníci alebo umeleckí pracovníci. Táto úprava má za cieľ zvýšiť kvalitu vedeckej rady vysokej školy.

K bodu 20

Navrhuje sa rozšíriť pôsobnosť vedeckej rady vysokej školy s ohľadom na zvýšenie jej kvality spôsobené zmenou v jej zložení o niektoré kompetencie, ktoré pôvodne „patrili“ do pôsobnosti akademického senátu vysokej školy.

K bodu 21

Navrhovanou právnou úpravou v § 13 ods. 4 sa umožňuje verejným vysokým školám nezriaďovať si „celoškolskú“ disciplinárnu komisiu, ak verejná vysoká škola uskutočňuje

študijné programy len na svojich fakultách. V týchto prípadoch je povinná existencia disciplinárnej komisie na úrovni vysokej školy nadbytočná. Pre prípad, že bude mať vysoká škola záujem o jej existenciu napriek tomu, že nemá žiadnych študentov na „celouniverzitných“ študijných programoch, možnosť mať disciplinárnu komisiu aj na úrovni vysokej školy zostáva zachovaná.

V nadväznosti na zavedenie fakultatívneho zriaďovania orgánov fakulty sa navrhuje, aby si verejná vysoká škola disciplinárnu komisiu zriaďovala vždy v tých prípadoch, ak by na fakulte nebol zriadený príslušný orgán na prejednávanie priestupkov.

K bodu 22

Úpravou § 14 ods. 2 sa explicitne ustanovuje zodpovednosť kvestora rektorovi príslušnej vysokej školy.

K bodu 23

Legislatívno-technická úprava v § 15 ods. 1 súvisí s úpravou obsadzovania funkčným miest docentov a profesorov.

K bodu 24

Návrhom sa ustanovuje ďalší vnútorný predpis verejnej vysokej školy v súvislosti s navrhovanou úpravou spôsobu voľby rektora.

K bodu 25

Legislatívno-technická úprava z dôvodu nadbytočnosti vnútorného odkazu aj vzhľadom na to, že tento spôsob uvádzania odkazov sa v súčasnosti už nepoužíva.

K bodu 26

Legislatívno-technická úprava v § 15 ods. 2 z dôvodu spresnenia terminológie a legislatívno-technická zmena v nadväznosti na zmeny v § 23 a nasl.

K bodu 27

Vypustenie § 15 ods. 2 písm. d) v nadväznosti na skutočnosť, že spôsob voľby kandidáta na rektora bude obsahom samostatného vnútorného predpisu.

K bodu 28

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vypustenie ustanovenia § 23.

K bodu 29

V § 15 ods. 2 sa upravuje ďalšia povinná náležitosť štatútu verejnej vysokej školy s ohľadom na zabezpečenie participácie študentov pri schvaľovaní vnútorného systému kvality príslušnej verejnej vysokej školy.

K bodu 30

V § 16 ods. 1 sa navrhuje spresnenie zostavovania rozpočtu verejnej vysokej školy tak, aby sa netýkal len jej hlavnej činnosti, ale aj jej podnikateľskej činnosti. Je totiž opodstatnené, aby aj podnikateľská činnosť bola riadená rozpočtom, čo prispieva k zvýšeniu zodpovednosti pri jej vykonávaní.

K bodom 31 a 32

Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) sa navrhuje rozšíriť na všetky dotácie zo štátneho rozpočtu, pretože vysoké školy môžu byť na základe osobitných predpisov aj prijímateľmi iných dotácií zo štátneho rozpočtu. Preto je opodstatnené, aby aj tieto dotácie (napr. v pôsobnosti iného ministerstva) patrili medzi výnosy verejnej vysokej školy.

V § 16 ods. 3 sa medzi výnosy verejnej vysokej školy navrhuje zároveň doplniť aj výnosy z podnikateľskej činnosti, keďže tá má byť podľa návrhu tiež predmetom rozpočtu verejnej vysokej školy.

K bodu 33

Podľa súčasného znenia § 16 ods. 5 „Nákladmi verejnej vysokej školy sú náklady potrebné na zabezpečenie jej hlavnej činnosti a rozvoja.“, teda ide o náklady na zabezpečenie rozvoja. Návrhom sa spresňuje, že ide priamo o náklady na rozvoj.

K bodu 34

Legislatívno-technické úpravy v § 16 ods. 7 a 9 v nadväznosti na zmenu v § 16 ods. 3 písm. a).

K bodu 35 až 39

Zmeny v § 16a súvisia so skutočnosťou, že v súčasnosti nie je opodstatnené vytvárať fond reprodukcie. Zároveň je relevantné, aby sa fondy vytvárali z aktívnej činnosti vysokej školy (zisk). Dary a dedičstvo sú príležitostnými a skôr pasívnymi príjmami, preto nie je dôvod, aby sa z nich aj naďalej tvorili fondy.

Zároveň úprava § 16a ods. 9 súvisí so zmenou pôsobností jednotlivých orgánov vo vzťahu k schvaľovaniu výročnej správy o hospodárení.

K bodu 40

Úprava § 17 ods. 1 súvisí so zmenou kompetencie akademického senátu verejnej vysokej školy vo vzťahu k rozhodovaniu o nakladaní s majetkom verejnej vysokej školy v rámci komplexnej zmeny pôsobností správnej rady verejnej vysokej školy v § 41.

K bodu 41

Úprava v § 17 ods. 4 súvisí so skutočnosťou, že v rámci § 89 sa v novom odseku 12 navrhuje doplnenie poskytovania finančných prostriedkov, ktoré nemajú formu dotácie a je ich potrebné zohľadniť pri obstarávaní majetku verejnej vysokej školy.

K bodu 42

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 43

Technická úprava § 18 ods. 3 v nadväznosti na zmenu v § 16 ods. 1.

K bodu 44

Legislatívno-technická úprava, vzhľadom na potrebu aktualizácie poznámky pod čiarou k odkazu 18, keďže súčasná poznámka pod čiarou k odkazu 18 obsahuje už zrušený právny predpis, ktorý bol medzičasom nahradený novým.

K bodu 45

Zmena periodicity overovania účtovnej závierky audítorom v § 19 ods. 3 súvisí so zmenou schvaľovania rozpočtu správnu radou. Preto už nie je potrebné overovať rozpočet vysokej školy každé tri roky, ale postačujúce je vykonanie overenia účtovnej závierky každé štyri roky.

K bodu 46

Zmena § 20 ods. 1 písm. b) súvisí so skutočnosťou, že ministerstvo potrebuje mať k dispozícii nielen návrh rozpočtu, ale aj schválený rozpočet verejnej vysokej školy na príslušný rozpočtový rok, ktorý slúži na účely kontroly a pre prípadné poskytovanie ďalších finančných prostriedkov.

K bodu 47

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 48

Cieľom navrhovanej právnej úpravy v § 21 je predchádzanie prípadnému triešteniu verejných vysokých škôl, vzhľadom na súčasný počet fakúlt a iných súčastí. Zároveň sa vytvára priestor pre existenciu súčastí, ktoré nie sú výslovne zmienené v súčasnom znení § 21 ods. 1.

K bodom 49 až 52

Vloženie nového odseku 2 a doplnenie odseku 5 v § 21, zmeny v § 22 a vypustenie § 23 a nasl. v nadväznosti na uvoľnenie riadenia vysokých škôl smerom dovnútra. Uvedenými zmenami sa zavádza podstatná zmena riadenia vysokých škôl tak, aby mohlo na jednej strane dôjsť k uvoľneniu štruktúry fakúlt tak, aby si ju mohla každá vysoká škola modifikovať na svoje potreby a na druhej strane tak, aby sa predchádzalo prípadným konfliktom v riadení, ak celá štruktúra a pôsobnosť bude vecou štatútu vysokej školy, vecou rektora a akademického senátu verejnej vysokej školy. V tejto súvislosti nie je opodstatnené, aby zákon naďalej taxatívne vymenúval povinné vnútorné predpisy fakulty, ale aj ich existencia bude ponechaná na samosprávnu pôsobnosť vysokej školy.

Zároveň sa v odseku 5 zákonom umožňuje, aby štatút vysokej školy mohol ustanoviť fakultu za samostatnú prevádzkovú jednotku na účely verejného obstarávania.

K bodu 53

Legislatívno-technická úprava v § 34 súvisí s systematickou úpravou § 9 až 10a a vypustením § 23 a nasl.

K bodu 54

Cieľom návrhu zmien § 40 a 41 je posilnenie postavenia správnej rady vysokej školy a spružnenie jej rozhodovania.

Spružnenie rozhodovania bude dôsledkom zníženia počtu členov tak, aby polovica členov bola vymenúvaná na návrh vysokej školy, konkrétne akademického senátu vysokej školy a polovicu si bude vyberať minister. Pri členoch vymenúvaných na návrh akademického senátu vysokej školy sa ponecháva, aby časť navrhovali zamestnanci a časť (jedného) študenti. Zároveň sa posilňuje externý prvok tak, aby nešlo (s výnimkou zástupcu študentov) o osoby z prostredia vysokých škôl. Okrem toho sa z členstva vylučujú aj zamestnanci ministerstva školstva (teda ani medzi členmi vymenovanými ministrom nebudú môcť byť zamestnanci ministerstva školstva). Vyvažovacím prvkom bude člen, ktorého si budú voliť a odvolávať ostatní členovia správnej rady. Zároveň sa ustanovuje okruh subjektov, ktoré budú môcť nominovať kandidátov.

Na zabezpečenie transparentnosti na navrhuje princíp verejných vypočutí a vzájomného vyjadrovania sa akademického senátu a ministra k navrhnutým členom. Počet členov správnej rady sa bude odvíjať od počtu členov akademického senátu vysokej školy, preto môže podľa zmien veľkosti akademického senátu dochádzať paralelne aj zmene počtu členov správnej rady, čo je potrebné vyriešiť dopĺňaním, resp. určovaním členov, ktorí „skončia“. Jednoznačne sa vymedzujú aj spôsoby skončenia členstva a dva taxatívne uvedené dôvody pre odvolanie. Hoci má byť správna rada externým prvkom, vymedzuje sa nezlučiteľnosť vo vzťahu k niektorým funkciami a najmä vo vzťahu k štátnej službe na ministerstvách a ich priamo riadených orgánoch.

Z hľadiska pôsobností patrí medzi najdôležitejšie zmeny zapojenie správnej rady do procesu obsadzovania funkcie rektora, a to uskutočnenie voľby namiesto akademického senátu vysokej školy. Podstatná zmena je aj zjednodušenie prijímania rozpočtu, ktorý bude schvaľovať už len správna rada vysokej škole (doteraz ho schvaľuje až potom, ako ho schválil aj akademický senát vysokej školy). Ďalšou podstatnou zmenou je aj spolurozhodovanie správnej rady spolu s akademickým senátom o štruktúre vysokej školy a dlhodobom zámere vysokej školy (schvaľuje správna rada aj akademický senát). Správna rada schvaľuje aj metodiku rozpisu štátnej dotácie a rozpis štátnej dotácie, pretože je nevyhnutné, aby sa pri rozpise verejných prostriedkov presadzoval verejný záujem pri efektívnom a účelnom používaní týchto prostriedkov. Významnou zmenou je aj odbremenenie akademického senátu od schvaľovania nakladania s majetkom, keďže nejde o akademické záležitosti: aby však zostala zachovaná možnosť kontroly nakladania s majetkom aj zo strany akademickej samosprávy, akademický senát verejnej vysokej školy bude spolu so správnu radou schvaľovať nakladanie s majetkom, ktorého cena je vyššia ako päťstónásobok sumy, od ktorej sa veci podľa osobitného predpisu považujú za hmotný majetok (aktuálne 850 000 €).

K bodu 55 až 63

Legislatívno-technické úpravy v § 43 až 45 súvisiace so zmenou legislatívnej skratky prezidenta Slovenskej republiky, zmenami v § 9 a 10 a so zavedením nového § 10a.

K bodu 64

Úprava § 47a ods. 1 súvisí s presunom kompetencii na správnu radu súkromnej vysokej školy. Ide o zmeny obdobnej povahy na posilnenie správnej rady, ako sú pri verejných vysokých školách vo vzťahu k štruktúre vysokej školy a jej rozpočtu.

K bodu 65

Navrhovaná právna úprava § 47b ods. 2 súvisí so zmenou pôsobností akademického senátu súkromnej vysokej školy v nadväznosti na zmeny vykonané aj vo vzťahu k pôsobnostiam akademického senátu verejnej vysokej školy v § 9 tak, aby kompetencie akademického senátu súkromnej vysokej školy primerane zodpovedali kompetenciám akademického senátu verejnej vysokej školy.

Legislatívno-technická úprava vnútorného odkazu v § 47b ods. 3 súvisiaca so zmenou ustanovenia § 47b ods. 2.

K bodu 66

Legislatívno-technická úprava v § 47c ods. 3 súvisiaca so zmenou vnútorného odkazu v súvislosti s navrhovanou úpravou § 10 a 10a.

K bodu 67

Navrhovaná právna úprava zavádza v § 47c ods. 4 vo vzťahu k dočasnému povereniu výkonom funkcie rektora obmedzenie tohto výkonu najviac na dva roky (obdobne ako sa navrhuje pri verejnej vysokej škole), pričom sa nemá vyžadovať povinná participácia akademického senátu súkromnej vysokej školy, keďže ide len o dočasné zastupovanie.

K bodu 68

V § 49 ods. 1 sa odstraňuje povinnosť poskytovať údaje, ktoré si ministerstvo môže zabezpečiť z verejne prístupných registrov.

K bodu 69 až 71

Legislatívno-technické úpravy.

K bodu 72

Cieľom úpravy § 51 odsek 2 je jednoznačne zabezpečiť pri zostavovaní študijného programu možnosť akademickej mobility, aby študenti mohli získať kompetencie a vedomosti aj v medzinárodnom prostredí, respektíve na iných vysokých školách (tzv. „mobilitné okno“) a tým umožniť čo najväčšiemu počtu študentov získať počas štúdia medzinárodnú skúsenosť bez obáv zo sankcií pre nesplnenie očakávaných povinností vyžadovaných vysokou školou. Keďže možnosť mobility nie je relevantná pre všetkých vysoká škola bude zohľadňovať aj alternatívne riešenie (napr. formy virtuálnej mobility, formy COIL - collaborative online international learning a pod.).

K bodu 73 a 74

V § 51 sa navrhuje vypustiť pôsobenie študijných poradcov, keďže z aplikačnej praxe vyplýva obsolétosť tejto pozície. Ďalej ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na zmenu § 51 ods. 2.

K bodu 75 až 78

V § 52 a 53 na navrhuje zjednotenie štandardnej dĺžky štúdia študijných programov v dennej forme a externej forme na prvom stupni, druhom stupni a študijných programoch spájajúcich prvý stupeň a druhý stupeň, vzhľadom na to, že aplikácia rozlišovania štandardnej dĺžky štúdia podľa formy sa v praxi ukázala ako neefektívna.

K bodu 79

Návrh na doplnenie § 53 ods. 8 vyplýva z potrieb domácej i medzinárodnej praxe, keďže je potrebné už názvoslovím rozlíšiť absolventov architektúry a urbanizmu, tak ako sú rozlišovaní absolventi umeleckých magisterských študijných programov.

K bodom 80

Komplexnou úpravou § 53a sa navrhuje systémová zmena v akreditácii študijných programov pre učiteľské študijné programy a prekladateľské študijné programy.

Rozdeľuje sa súčasná spoločná úprava týchto študijných programov, pričom po novom sa ustanovuje samostatná právna úprava pre učiteľské študijné programy spolu so študijnými programami zameranými na vychovávateľstvo a neformálne vzdelávanie detí a žiakov a úprava prekladateľských kombinačných študijných programov.

Podľa súčasnej právnej úpravy sa oba druhy študijných programov utvárali z kombinácii dvoch častí (učiteľských predmetov alebo jazykov), pričom ak ide o učiteľské študijné programy, profesijne orientované boli iba bakalárske študijné programy.

Podľa navrhovaného znenia sa už učiteľské študijné programy budú utvárať podľa konkrétneho študijného zamerania, pričom každý bude profesijne orientovaný (t.j. aj študijný program druhého stupňa aj študijný program spájajúci prvý a druhý stupeň).

Ak ide o učiteľské kombinačné študijné programy, tieto ako samostatný druh študijného programu už nebude existovať, pričom zmena sa nemá týkať platných akreditácií, ale systému do budúcnosti.

§ 53a ods. 3 a 4 predpokladajú možnosť uskutočňovania učiteľských študijných programov skladajúcich sa aj z jednej vzdelávacej oblasti, na vyučovanie ktorej bude mať budúci učiteľ aprobáciu na viacerých stupňoch vzdelania. Cieľom tejto zmeny je zosúladiť zákon so zákonom č. 245/2008 Z. z. v znení účinnom od 1. 1. 2022 tak, aby bolo možné získať aprobácie aj za vzdelávacie oblasti na všetkých stupňoch vzdelania. Zároveň sa vypúšťa odsek 4, ktorý príliš detailne špecifikuje aj konkrétne predmety študijných programov, pretože tieto špecifikácie sú už uvedené v štandardoch agentúry.

K bodu 81

Vloženie nového § 53b súvisí so zmenou § 53a. Vzhľadom na rozsah zmeny je opodstatnené, aby pre prekladateľské študijné programy bolo vytvorené samostatné ustanovenie. Zároveň sa modifikuje obsah pojmu aprobácia v kontexte zmeny v § 53a.

K bodu 82

Nové znenie § 54 ods. 4 je technickou úpravou nadväzujúcou na vypustenie § 23 a nasl.

K bodu 83

Cieľom zmien § 54 ods. 18 je limitácia obligatórneho poskytovania doktorandského štipendia len v rámci verejných vysokých škôl. Návrhom nie je vylúčené, aby doktorandské štipendium fakultatívne poskytovali aj štátne vysoké školy alebo súkromné vysoké školy. Zároveň sa rozširuje okruh študentov, ktorým ho možno poskytovať bez ohľadu na trvalý pobyt.

K bodu 84

Úprava v § 54b ods. 4 písm. a) súvisí so zmenou v zákone č. 269/2018 Z. z., kde sa navrhuje oddelenie akreditácií habilitačného konania a akreditácií inauguračného konania.

K bodu 85

Cieľom úpravy § 54b ods. 5 je rozšírenie účelov využívania registra študijných programov.

K bodu 86

Zmena § 62 ods. 3 súvisí so zjednotením štandardnej dĺžky štúdia študijných programov v dennej forme a externej forme na prvom stupni, druhom stupni a študijných programoch spájajúcich prvý stupeň a druhý stupeň, pričom pre doktorandské štúdium zostáva dlhšia štandardná dĺžka štúdia zachovaná.

K bodom 87 až 89

Úpravy v § 62a súvisia so zavedením § 62b. Je preto potrebné spresniť kritériá kladené na záverečnú, rigoróznú a habilitačnú prácu, ktorá musí byť vždy autentická a musí byť výsledkom vlastnej práce študenta alebo uchádzača o titul. Tieto práce musia byť vypracované študentom alebo uchádzačom samostatne.

K bodu 90

Cieľom vloženia nového § 62b je eliminovanie javu označovaného ako vypracovanie prác na objednávku, kedy záverečnú, rigoróznú alebo habilitačnú prácu vypracuje iná osoba. Zároveň sa tým nebráni, aby študent alebo uchádzač využíval iné materiály, ich zdroj však musí identifikovať. Akademický podvod spáchaný študentom bude v praxi disciplinárnym priestupkom (ide o zavinené porušenie zákona).

K bodu 91

Legislatívno-technické úpravy v § 63 ods. 3 súvisia so zmenou terminológie (napr. funkcie a funkčné miesta) a spresnením jednotlivých pojmov v nadväznosti na ostatné novelizačné body.

K bodu 92

Legislatívno-technická úpravy v § 63 ods. 4 súvisí so zmenou terminológie pri vysokoškolských učiteľov - funkcie a funkčné miesta.

K bodu 93

Cieľom úpravy § 63 ods. 7 je spresnenie evidencie v centrálnom registri záverečných, rigorózných a habilitačných prác v nadväznosti na potreby aplikačnej praxe.

K bodu 94

Cieľom úpravy § 63 ods. 9 je zabrániť prípadnej blokácii zverejnenia práce administratívnymi obštrukciami. Aj pri nečinnosti vysokej školy bude po uplynutí ustanovenej lehoty práca považovaná za obhájenú, čo znamená začatie plynutia lehoty na jej zverejnenie.

K bodu 95

Cieľom zmeny § 63 ods. 10 je zvýšenie transparentnosti zverejňovania záverečných, rigorózných a habilitačných prác skrátením lehoty na odklad so zverejnením. Zároveň sa transparentnosť zvýši aj tým, že pri odklade sa bude zverejňovať aj dôvod odkladu.

K bodu 96

Navrhovaná právna úprava v § 63 ods. 11 jednoznačne upravuje povinné zasielanie do centrálného registra záverečných, rigorózných a habilitačných prác aj tých prác, ktoré boli vydané v rámci periodickej publikácie alebo neperiodickej publikácie. Ide o zvýšenie miery transparentnosti aj vo vzťahu k týmto vysokoškolským prácam, pričom cieľom zmeny je zabezpečenie, aby miera originality bola jednoznačne sledovaná pri všetkých prácach.

K bodu 97

Cieľom zmeny § 63 ods. 12 je vypustenie možnosti autora požiadať o zastavenie sprístupňovania záverečnej, rigoróznejšej alebo habilitačnej práce, keďže aj v prípade jej publikovania je na autorovi, aby si zabezpečil s príslušným vydavateľom to, aby práca bola naďalej celoštátne sprístupnená. Možnosť zastavenia sprístupňovania ostáva ponechaná len pri porušení práv tretej osoby, obchodného tajomstva, ... – tu sa ale mení subjekt oprávnený požiadať o zneprístupnenie – na toho, kto bol poškodený.

K bodu 98

Zmena § 63 ods. 13 je technickou zmenou v nadväznosti na skutočnosť, že ustanovenia § 76 ods. 3 a 4 sa presúvajú do vykonávacieho právneho predpisu.

K bodu 99

Cieľom návrhu ustanovenia § 63 ods. 14 je explicitná legalizácia využívania informácií z centrálného registra záverečných, rigorózných a habilitačných prác, vzhľadom na obsah činnosti Agentúry pre podporu výskumu a vývoja a ministerstva a s ohľadom na potrebu zjednodušenia plnenia úloh týchto orgánov. Cieľom je sprístupnenie potrebných informácií na výkon ich činnosti v záujme podpory tvorby analýz a prognóz vo vzťahu k vývoju vysokoškolského vzdelávania na území Slovenskej republiky.

K bodu 100

Cieľom zmeny § 65 ods. 2 je umožniť študentom študijných programov v externej forme štúdia „predĺžiť“ si štúdium o jeden rok oproti súčasným možnostiam. Súvisí to so skutočnosťou, že štandardná dĺžka štúdia sa pri denných a externých študijných programoch vyrovnáva (okrem doktorandského štúdia) a nie je vylúčené, že pre niektorých externých študentov by bolo problematické dokončiť štúdium v čase štandardnej dĺžky štúdia predĺženej „len“ o dva roky.

K bodu 101

Cieľom je skrátenie lehoty na vydanie diplomu tak, aby sa k nemu vedel študent dostať skôr. Zároveň lehota 30 dní nie je neprimeraná ani pre administratívne kapacity vysokých škôl.

K bodu 102

V § 73 ods. 3 sa adresa elektronickej pošty presúva s fakultatívnych medzi obligatórne údaje zaznamenávané v registri študentov (a následne aj centrálnom registri študentov) s cieľom zlepšenia komunikačných možností vysokej školy (resp. ministerstva) so študentmi.

K bodu 103

Vzhľadom na to, že činnosť agentúry je v rámci zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania prepojená nielen s vysokými školami a ich vedením, ale aj so študentmi, prípadne aj absolventmi, navrhuje sa zavedenie možnosti využívania údajov z centrálného registra študentov, ktoré pre ňu môžu byť v niektorých typoch rozhodovania a vyjadrovania podstatné. Zároveň sa tým znižuje administratívna náročnosť vo vzťahu ku komunikácii s vysokými školami.

K bodu 104

Doplnenie § 74 súvisí so zavedením akademického podvodu v § 62b a so zavedením zodpovedajúceho priestupku a správneho deliktu v § 108l. Za predpokladu, že sa účasti na akademickom podvode dopustí zamestnanec vysokej školy a bude právoplatne sankcionovaný, navrhuje sa, aby išlo zároveň o dôvod na pracovnoprávny postih.

K bodu 105

Legislatívno-technická úprava v § 75 v nadväznosti na zavedenie funkčných miest docentov a profesorov.

K bodu 106

Cieľom zmeny § 75 ods. 4 (a § 77) je zadefinovanie minimálnych požiadaviek na obsadzovanie funkčných miest docentov a profesorov, ktoré definujú dĺžku praxe (v oblasti pedagogickej činnosti) a minimálne kritériá v oblasti výskumnej, vývojovej alebo umeleckej činnosti.

V štandardoch, ktoré vydáva agentúra, nie sú definované kritéria na habilitačné konanie a inauguračné konanie. Každá škola si ich určuje sama v nadväznosti na akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania. Ak ale vysoká škola nemá akreditáciu habilitačného konania a inauguračného konania, kritéria na funkčné miesto si má zadefinovať podľa vlastných potrieb.

Cieľom zmien je, aby vysokoškolskí učitelia boli prijímaní na základe definovaných kritérií, ktoré sa naviažu na vedeckú činnosť a publikácie vo WoS, Scopus a iné podľa odboru a jednotlivej úrovne, pričom na pôsobenie na funkčnom mieste docenta sa nebude vyžadovať získanie vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického titulu „docent“ alebo „profesor“ a na pôsobenie na funkčnom mieste profesora sa nebude vyžadovať získanie vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického „profesor“. Uvedený postup je štandardom a umožní získať pedagógov z vyspelých krajín, prostredníctvom ktorých bude možné zvýšiť kvalitu vysokoškolského vzdelávania v SR.

K bodu 107

Zmena § 75 ods. 5 súvisí s otvorením funkčných miest bez väzby na vedecko-pedagogický titul alebo umelecko-pedagogický titul a následne aj na ďalšiu obsolétosť mimoriadnych profesorov. Aj pre prípady, že osoba pôsobiaca na príslušnom funkčnom mieste nebude mať zodpovedajúci vedecko-pedagogický titul alebo umelecko-pedagogický titul, navrhuje sa, aby mohla používať označenie (nie profesijný titul), ktorý zodpovedá zastávanému funkčnému miestu.

Cieľom zmeny § 75 ods. 6 je spresnenie postavenia odborného asistenta s vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa a vymedzenie jeho pracovných povinností tak, aby boli jednoznačne odlišené „pedagogické“ povinnosti odborných asistentov podľa toho, či má alebo nemá vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa; zároveň sa navrhuje, aby v oblasti tvorivej činnosti mali obe skupiny odborných asistentov rovnaké pracovné povinnosti.

K bodu 108

Legislatívno-technická úprava v § 75 ods. 7 a 8 v súvislosti so zmenou označenia funkcií na funkčné miesta.

K bodom 109 až 112

Legislatívno-technické úpravy v § 76 nadväzujú na rozdelenie akreditácií habilitačného konania a inauguračného konania na samostatné akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania. Zároveň zmena v § 76 ods. 8 a 10 súvisí so zmenami v § 23 a nasl.

K bodu 113

Navrhovanými zmenami v § 77 sa z hľadiska potrieb aplikačnej praxe upravujú podmienky na systémové otvorenie funkčných miest profesorov a docentov aj pre osoby bez príslušného vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického titulu. Podstatné sú najmä dve

skutočnosti, a to „zákaz“ vyžadovať na obsadenie funkčného miesta docenta alebo profesora príslušný titul a ustanovenie minimálnych celoštátnych kritérií, pričom sa predpokladá, že vysoká škola v záujme zabezpečenia kvality si podmienky pre obsadenie funkčného miesta nastaví vyššie, ako bude celoštátne minimum. Zároveň sa technicky zohľadňuje nová terminológia „funkčné miesto“.

K bodu 114

Vypustenie § 79 súvisí s otvorením funkčných miest bez väzby na vedecko-pedagogický titul alebo umelecko-pedagogický titul, čím sa hosťujúci profesor ako samostatný druh funkcie stáva obsolétnym.

K bodu 115

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zavedenie iba fakultatívneho zriaďovania funkcie prodekana na úrovni fakúlt, t. j. už nejde o obligatórne obsadzovanú funkciu v rámci fakúlt vysokých škôl na základe zákona.

K bodu 116

Úpravou sa dopĺňa register zamestnancov vysokej školy o ďalší údaj s ohľadom na aplikačnú prax.

K bodu 117 a čl. III bodu 60

Vzhľadom na to, že hodnotenie tvorivej činnosti vysokej školy patrí systémovo skôr do oblasti vedy, navrhuje sa presun § 88a do zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

Zároveň sa v tomto kontexte navrhuje aj rozšírenie okruhu subjektov, ktoré sa môžu zúčastniť periodického hodnotenia, a to o verejné výskumné inštitúcie a držiteľov osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj.

K bodu 118

Zavádza sa systémová zmena financovania verejných vysokých škôl tak, že dotačná zmluva bude obsahovať aj merateľné ukazovatele naviazané na dlhodobý zámer ministerstva. Tým sa z doterajšej zmluvy stáva tzv. výkonnostná zmluva, kde časť štátnej dotácie bude poskytovaná na základe plnenia alebo neplnenia dohodnutých merateľných ukazovateľov. Zároveň tým dôjde aj k určitej individualizácii financovania vysokých škôl. Zmluva bude naďalej uzatváraná na jeden rok, ale merateľné ukazovatele budú trojročné, aby išlo o zmluvu so strednodobým horizontom financovania.

K bodu 119

Zmena § 89 ods. 4 sa navrhuje v nadväznosti na zámer financovať len študentov verejnej vysokej školy študujúcich na území Slovenskej republiky. Toto opatrenie môže mať následne vplyv na počet „pobočiek“ verejných vysokých škôl v zahraničí.

K bodu 120

Zmena § 89 ods. 5 je legislatívno-technická v nadväznosti na presun § 88a do zákona č. 172/2005 Z. z.

K bodu 121

Cieľom doplnenia nového odseku do § 89 je umožnenie systémových zmien vo financovaní, ktoré majú napomôcť verejným vysokým školám zvýšiť kvalitu, napr. cez splynutie alebo zlučovanie alebo vytvorenie medzinárodných združení vysokých škôl.

Ak ide o zlúčenie alebo o splynutie verejných vysokých škôl, financovanie môže byť naviazané napr. na pôsobenie verejnej vysokej školy v meste s určitým minimálnym počtom obyvateľov, resp. na určitý minimálny počet študentov. V prípade, že vysoká škola dané kritériá nespĺňa, bude finančne motivovaná k zlúčeniu alebo k splynutiu s inou verejnou vysokou školou.

Zároveň sa ďalším odsekom posilňuje transparentnosť tak, aby aj rozpis dotácie na súčasti verejnej vysokej školy a jeho spôsob (metodika) boli obligatórne zverejňované.

K bodu 122

Navrhovanou právnou úpravou v § 91 ods. 2 sa obdobne ako v rámci návrhu pre verejné vysoké školy sleduje zavedenie možnosti pre súkromné vysoké školy získať finančné prostriedky v dôsledku plnenia „merateľných ukazovateľov“, t. j. pri plnení istých „štandardov“ resp. podmienok získa príslušná súkromná vysoká škola finančné prostriedky ako protihodnotu za vykonávanie svojich činností v dohodnutej kvalite.

Cieľom je nahradiť doterajší mechanizmus fakultatívnej dotácie, pri ktorej sa navyše vyžadoval súhlas vlády a vyjadrenie všetkých orgánov reprezentácie vysokých škôl – vyjadrenie zostáva zachované, súhlas vlády sa vypúšťa.

K bodu 123

Legislatívno-technická úprava vnútorného odkazu v § 91 ods. 4 v nadväznosti na zmenu ustanovenia § 92 ods. 2, keďže obsahom právnej úpravy v odseku 2 už nie je poskytovanie dotácii.

K bodu 124

Zmena § 92 odsek 6 sa zavádza s cieľom zabránenia vyrubovania plného ročného školného za úkony, ktoré sú v aplikačnej praxi často jednorazové (napríklad časť štátnej skúšky) a ich náklady nie sú adekvátne voči výške školného za celý rok. Preto sa bude školné „za nadštandard“ počítat už len ako pomerné.

K bodu 125

Zmena § 92 ods. 8 sa zavádza s cieľom fakultatívnosti školného za štúdium v cudzom jazyku. Ak vysoká škola nespĺní obe kumulatívne podmienky, povinnosť uhradiť školné študentovi nevznikne. Tým sa vysokej škole dáva možnosť rozhodnúť sa, či bude školné za štúdium v cudzom jazyku požadovať – ako ho nechce požadovať, prijatého uchádzača nebude informovať. Zároveň tým, že za uvedených okolností povinnosť uhradiť školné nevznikne, študent sa započítava na účely dotácie.

K bodu 126

Zmena § 92 ods. 9 písm. b) je technickou zmenou v nadväznosti na zmeny v § 23 a nasl. Z dôvodu zrozumiteľnosti textu sa vnútorné odkazy nahrádzajú priamo ich obsahom.

K bodu 127

Zmeny v § 92 ods. 11 sa zavádzajú s cieľom odstrániť vyberanie školného od študentov, ktorí študujú na základe medzinárodných zmlúv a štipendií zo štátneho rozpočtu: tieto štipendiá, ak nie je priamo v zmluvách ustanovené inak, sú určené na úhradu nákladov spojených so štúdiom, a úmyslom ich poskytovateľov nie je uhrádzať z nich školné a tým znemožňovať týmto študentom štúdiom, pretože po úhrade školného už nedokážu z týchto štipendií pokryť náklady spojené so štúdiom, čím sa znemožňuje účel týchto štipendií.

K bodu 128

Úprava § 92 ods. 16 súvisí so zmenou platenia školného pri študijných programoch uskutočňovaných v cudzom jazyku tak, aby školné bolo zverejnené na celú štandardnú dĺžku štúdia rovnako ako pri študijných programoch v externej forme štúdia.

K bodu 129

Cieľom zmien a doplnení v §94a je legislatívne umožniť implementáciu komponentu 10 (lákanie a udržanie talentov) z Plánu obnovy a odolnosti.

K bodu 130

Legislatívno-technická úprava.

K bodom 131 a 132

Legislatívno-technická úprava v § 69a ods. 4 a § 97 ods. 2 v nadväznosti na zrušenie § 33.

K bodu 133

Dôvodom zmeny § 99 a 100 je skutočnosť, že podpora uvedených aktivít je hradená z dotácií zo štátneho rozpočtu, preto je potrebné špecifikovať inštitúcie, ktoré to majú zabezpečovať.

K bodu 134

Legislatívno-technická úprava v § 102 ods. 2 písm. b) súvisí s presunom legislatívnej skratky do § 89 ods. 3 písm. d).

K bodu 135

Legislatívno-technické úpravy v § 102a z dôvodu terminologického spresnenia a v nadväznosti na zmeny v § 23 a nasl.

K bodu 136

Úprava § 102a ods. 3 súvisí s požiadavkou Štatistického úradu SR na spracúvanie rodného čísla na účely zosúladienia so zákonom č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže register vysokých škôl je zdrojovým registrom.

K bodom 137 a 138

Legislatívno-technická úprava v § 102a v nadväznosti na zmeny vykonané v § 22 a vypustenie § 23 a nasl.

K bodu 139

Navrhovaná zmena § 102a ods. 6 súvisí so zmenami zloženia správnej rady verejnej vysokej školy v rámci § 40.

K bodu 140 a 141

Technické úpravy v súvislosti s požiadavkou Štatistického úradu SR na spresnenie údajov vo vzťahu k súkromným vysokým školám a štátnym vysokým školám.

K bodu 142

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny vykonané v § 22 a vypustenie § 23 a nasl.

K bodom 143 až 145

Zmeny v § 105 predstavujú úpravu s cieľom zefektívnenia prijímania opatrení pri pochybeniach súkromných vysokých škôl. Zároveň v § 105 ods. 6 ide o technickú úpravu súvisiacu s oddelením akreditácií habilitačného konania a inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodu 146

Dôvodom zmeny § 106 je rozšírenie akademickej mobility aj o internacionalizáciu s cieľom zlepšenia medzinárodnej konkurencieschopnosti a atraktívnosti slovenských vysokých škôl.

K bodu 147

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na presun § 88a do zákona č. 172/2005 Z. z.

K bodu 148

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny vykonané v § 22 a vypustenie § 23 a nasl.

K bodu 149

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 150

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny vykonané v § 22 a vypustenie § 23 a nasl.

K bodu 151

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zmenou označenia funkcií na funkčné miesta.

K bodu 152

V § 108 ods. 14 sa upravujú základné náležitosti verejného vypočutia. Keďže v návrhu sa verejné vypočutie týka viacerých orgánov a je relevantné, aby základné pravidlá boli nastavené rovnako pre všetky – preto sú pravidlá upravené systematicky v spoločných ustanoveniach. Cieľom je najmä jednoznačne zabezpečiť, aby bolo prístupné každému bez rozdielu a zároveň aby bola zabezpečená aj možnosť aktívnej účasti verejnosti kladením otázok.

K bodu 153 a čl. III bodu 64

Vzhľadom na to, že evidencia publikačnej činnosti a evidencia umeleckej činnosti patrí systémovo skôr do oblasti vedy, navrhuje sa presun § 108a až 108c do zákona č. 172/2005 Z. z.

Zároveň sa v tomto kontexte navrhuje aj rozšírenie okruhu subjektov, ktoré zapisujú údaje do centrálného registra evidencie publikačnej činnosti, a to obligatórne o verejné výskumné inštitúcie a fakultatívne (na základe výzvy) o „rezortné výskumné ústavy“ a držiteľov osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj. Vzhľadom na povahu umeleckej činnosti sa navrhuje, aby zapisovanie do centrálného registra evidencie umeleckej činnosti bolo ponechané len pre vysoké školy.

Zároveň z dôvodu zlepšenia evidencie, výkazníctva a štatistík pri oboch registroch sa navrhuje rozšírenie povinných údajov o autoroch v rámci oboch registrov.

K bodu 154

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zmenou označenia funkcií na funkčné miesta.

K bodom 155 a 156

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny v štruktúre orgánov vysokých škôl a fakúlt.

K bodom 157 až 159

Cieľom je pri „odnímaní“ titulov zohľadniť novozavedený akademický podvod.

K bodom 160 a 161

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny v štruktúre orgánov vysokých škôl a fakúlt.

K bodu 162

Cieľom je pri všetkých dôvodoch na „odňatie titulu“, ktoré nie sú naviazané na právoplatné rozhodnutie súdu, otvoriť možnosť postihu do budúcnosti bez časového obmedzenia.

K bodu 163

Legislatívno-technická úprava v súvislosti so zmenou označenia funkcií na funkčné miesta.

K bodu 164

V nadväznosti na zavedenie akademického podvodu v § 62b sa v § 108l dopĺňa aj účasť na akademickom podvode – ide o správny delikt, resp. priestupok, ktorý sa netýka samotného študenta, resp. uchádzača v rigoróznom alebo habilitačnom konaní, ale o postihovanie subjektov, ktoré záverečnú prácu za iného vypracujú.

K bodu 165

V rámci prechodných ustanovení je potrebné vysporiadať sa

- so zosúladením vnútorných predpisov vysokých škôl s predpismi účinnými od 1. apríla 2022,
- so zmenami v štruktúre orgánov fakulty,
- so obmedzeniami pri funkčnom období rektora a nezlučiteľnosti,
- so zmenou zloženia správnej rady vysokej školy,
- so zmenou štandardnej dĺžky štúdia študijných programov v externej forme štúdia.

K čl. II (zákon č. 523/2004 Z. z.)

Návrh nadväzuje na nové postupy upravené v čl. III, v rámci ktorých má podľa návrhu Agentúra podporu výskumu a vývoja (ďalej len „APVV“) poskytovať finančné prostriedky.

Cieľom je, aby mohli subjekty, ktoré sú prijímateľmi finančných prostriedkov na účel riešenia projektov v rámci APVV nevyčerpané finančné prostriedky použiť aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch tak, aby ich bolo možné využiť v plnom rozsahu na určený účel.

K čl. III (zákon č. 172/2005 Z. z.)

K bodu 1

Upravuje sa § 1 ods. 1 v nadväznosti na Komponent 9 Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci „Reformy riadenia, hodnotenia a podpory v oblasti vedy, výskumu a inovácií“, kde sa v pilieri „Silná nadrezortná stratégia a koordinácia“ ustanovuje vypracovanie novej Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií (Štátnej vednej a inovačnej politiky), ktorá určí smerovanie výskumno-vývojovej a inovačnej politiky, jej ciele, nástroje, kľúčové ukazovatele výkonnosti a formy financovania.

Komponent 9 predpokladá, že Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií bude nosným dokumentom vo vzťahu k štátnej vednej a inovačnej politike a preto je nevyhnutné, aby bola uvedená v predmete zákona.

V § 2 ods. 5 ide o zjednodušenie definície inovácie tak, aby išlo o tri základné aspekty – výrobok, služba, proces.

K bodu 3

Upravuje sa § 5 v nadväznosti na Komponent 9 Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci „Reformy riadenia, hodnotenia a podpory v oblasti vedy, výskumu a inovácií“, kde sa v pilieri „Silná nadrezortná stratégia a koordinácia“ ustanovuje vypracovanie novej Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií (Štátnej vednej a inovačnej politiky), ktorá určí smerovanie výskumno-vývojovej a inovačnej politiky, jej ciele, nástroje, kľúčové ukazovatele výkonnosti a formy financovania.

Komponent 9 predpokladá, že Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií bude nosným dokumentom vo vzťahu k štátnej vednej a inovačnej politike a preto je nevyhnutné, aby nahradila Dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky aj v rámci § 5.

K bodu 4

Cieľom navrhovanej úpravy § 6 ods. 3 je spresniť taxonómiu odborov vied a techniky ako predpoklad pre harmonizáciu so skupinami študijných odborov. Jemnejšie rozdelenie skupín odborov vytvára predpoklad pre konzistentnejšie využitie uvedených skupín napr. pri hodnotení projektov a tvorivej činnosti.

K bodu 5

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 6

Legislatívno-technická úprava poznámky pod čiarou k odkazu 10 z dôvodu, že zákon č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol zrušený a nahradený zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z.

K bodu 7

Legislatívno-technická úprava v § 8a ods. 5 v nadväznosti na doplnenie nových odsekov do § 14.

K bodu 8

Legislatívno-technická úprava poznámky pod čiarou k odkazu 12c z dôvodu nahradenia nariadenia Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, 9. 8. 2008) novým nariadením Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26. 6. 2014) v platnom znení.

K bodu 9 a 10

Navrhovaná úprava vychádza z komponentu 9 Plánu obnovy a odolnosti SR a v nadväznosti na reformu riadenia, hodnotenia a podpory v oblasti vedy, výskumu a inovácií upravuje úlohy vlády SR vo vzťahu k schvaľovaniu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií, štatútu

Rady vlády pre výskum, vývoj a inovácie, členov Rady vlády pre výskum, vývoj a inovácie ako súčasť plnenia prvého pilieru reformy „Silná nadrezortná stratégia a koordinácia“.

Vzhľadom na pripravovanú jednotnú koordináciu podpory výskumu a vývoja a potrebu zrýchľovania procesov a implementácie boli niektoré právomoci vymedzené v tomto ustanovení presunuté na Radu vlády SR pre výskum, vývoj a inovácie.

V rámci Plánu obnovy a odolnosti je v komponente 9 (Veda a výskum) začlenená reforma 1, ktorá sa zameriava na zmenu právnych predpisov týkajúcich sa výskumu, vývoja a inovácie.

Touto zmenou sa upevní štruktúra riadenia výskumu, vývoja a inovácie a posilní a profesionalizuje sa medzirezortná koordinácia politik v oblasti výskumu, vývoja a inovácie.

Novú štruktúru riadenia bude tvoriť Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie, organizačne presunutá na Úrad vlády SR, a vytvorí sa sekretariát pre vedu, techniku a inovácie, ktorý bude organizačne a finančne zabezpečovať jej činnosť.

V rámci úpravy v celom §10 ide o terminologické zjednotenie názvu Rady vlády pre výskum, vývoj a inovácie a v novom písm. c) ide o gramatickú úpravu. Úprava písmena h) vychádza z potreby koordinácie pri budovaní a využívaní informačných a komunikačných systémov pre potreby výskumu a vývoja s cieľom zabezpečiť efektívny, prepojený a prehľadný IT systém ako aj plnenie Investície 7: IT podpora jednotného grantového systému výskumu a vývoja.

K bodu 11

Navrhovaná zmena v § 11 ods. 1 súvisí so zavedením Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií ako strešného dokumentu pre podporu výskumu, vývoja a inovácií vychádzajúceho z komponentu 9 Plánu obnovy a odolnosti SR.

K bodu 12 a 13

Legislatívno-technická úprava v § 11 ods. 2 v nadväznosti na odstránenie štátnych programov zo zákona.

K bodu 14

Zmena sa navrhuje s cieľom, aby sa zapojilo Ministerstvo financií SR do hodnotenia programov a schém podpory výskumu, vývoja a inovácií z hľadiska ich ekonomickej efektívnosti, vzhľadom na potrebu účelného čerpania finančných zdrojov z príslušných rozpočtových kapitol.

K bodu 15

Zavádza sa možnosť vyhlasovania výziev zo strany APVV najmä vo vzťahu k poskytovaniu finančných prostriedkov zo európskych štrukturálnych a investičných fondov. APVV bude môcť vyhlasovať výzvy na základe zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých za podmienky splnenia všetkých podmienok tohto zákona. Uvedenou zmenou sa sleduje možnosť budúcej konsolidácie grantových agentúr v rámci rezortu školstva.

K bodu 16

Legislatívno-technická úprava v § 12 ods. 4 v nadväznosti na nahradenie „dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky“ pojmom „národná stratégia“.

K bodom 17,18 a 19

Legislatívno-technická úprava v § 12 ods. 7, 10 a 11 v nadväznosti so zavedením Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií ako strešného dokumentu pre podporu výskumu, vývoja a inovácií vychádzajúceho z komponentu 9 Plánu obnovy a odolnosti SR a vytvorením sekretariátu Rady vlády pre výskum, vývoj a inovácie.

K bodu 20

Návrhom sa upravuje ustanovenie § 12 ods. 12 v nadväznosti na potrebu aplikačnej praxe tak, aby mohla APVV spolupracovať s príslušnými subjektmi nielen na účely posudzovania žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov na začiatku, ale aj počas celého procesu posudzovania projektov vrátane fázy vyhodnocovania riešenia projektov a ich výsledkov.

Novelizčný bod taktiež súvisí so zavedením Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií ako strešného dokumentu pre podporu výskumu, vývoja a inovácií vychádzajúceho z komponentu 9 Plánu obnovy a odolnosti SR a vytvorením sekretariátu Rady vlády pre výskum, vývoj a inovácie.

K bodu 21

Technická úprava vložením nového písmena e) v § 13 ods. 3 vzhľadom na potrebu doplnenia pôsobnosti riaditeľa APVV v nadväznosti na ustanovenie možnosti zriaďovania medzinárodných expertných panelov.

K bodu 22

Doplnenie pôsobností predsedníctva APVV v § 14 ods. 2 v nadväznosti na zavedenie zriaďovania medzinárodných expertných panelov rád APVV, zavedenie účasti nezávislých pozorovateľov na posudzovaní a hodnotení projektov.

K bodom 23, 24 a 26

Cieľom zmeny v § 14 je spresnenie zloženia predsedníctva APVV a otvorenia sa občianskym združeniam pôsobiacim v oblasti výskumu a vývoja a zvýšenie transparentnosti aj doplnením člena za Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike.

Zároveň sa spresňuje prijímanie záverov predsedníctva APVV pri rovnosti hlasov.

K bodu 25

Návrhom v § 14 ods. 7 písm. c) sa ustanovujú nové dôvody, na základe ktorých obligatórne zaniká členstvo v predsedníctve APVV odvolaním. Ide najmä o odvolanie z dôvodu porušenia mlčanlivosti člena predsedníctva APVV, porušenie zákazu ovplyvňovania ostatných členov predsedníctva APVV pri riešení projektu a odvolanie na návrh ministerstva, ak ide o člena

predsedníctva APVV, ktorý bol do funkcie zvolený ako zástupca ministerstva alebo ak ide o člena predsedníctva APVV, ktorý bol do funkcie zvolený ako zástupca Zastúpenia Európskej komisie v Slovenskej republike.

K bodu 27

Ide o legislatívno-technickú úpravu v § 15 ods. 1 v nadväznosti na zmeny v § 19 a vloženie nových ustanovení § 19a až 19c súvisiacich so zriaďovaním medzinárodných expertných panelov a rozšírenia možností posudzovania žiadostí.

K bodom 28 a 29

V § 15 ods. 2 sa zavádza možnosť vytvárať jednu odborovú radu, ktorá bude pokrývať viac odborov vedy a techniky. Dôvodom je aby mohli byť na APVV vytvorené odborové rady vzhľadom na potreby aktuálnych verejných výziev a nie len „mechanicky“ vždy podľa aktuálneho znenia § 6 ods. 3.

V § 15 ods. 3 sa zavádza možnosť použiť už zriadené odborové rady APVV na hodnotenie programov APVV. Uvedená zmena umožní použiť existujúci hodnotiaci aparát a odborové rady, ktoré pokrývajú širšie jednotlivé odbory vedy a techniky, ako by pokrývala iba jedna programová rada APVV.

K bodu 30

Technická úprava v § 15 ods. 5 písm. c) súvisiaca so zavedením možnosti zriaďovania medzinárodných expertných panelov, vzhľadom na potrebu reflektovania tejto úpravy v ďalších vecne súvisiacich ustanoveniach.

K bodu 31

Novelizačným bodom sa zavádza zvýšenie počtu zahraničných odborníkov pre zabezpečenie vyššej miery objektívneho hodnotenia.

K bodu 32

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na presun obsahu ustanovenia týkajúceho sa bezúhonnosti ako podmienky na vymenovanie člena predsedníctva APVV.

K bodu 33

Novelizačným bodom sa zavádza podmienka, že člen pracovnej skupiny môže byť aj medzinárodne uznávaný zahraničný odborník.

K bodu 34

Cieľom návrhu je otvorenie nových možností pre radu APVV prostredníctvom zriaďovania expertných orgánov sui generis, prostredníctvom ktorých sa má doceliť zvýšenie kvalitatívnej úrovne posudzovania a hodnotenia žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov v rámci uskutočňovania činností v oblasti výskumu a vývoja.

Návrh, ktorým sa zavádzajú medzinárodné expertné panely vychádza zo zahraničných modelov hodnotenia žiadostí o granty. Podstatou úpravy je, aby žiadosti boli hodnotené zahraničnými odborníkmi, ktorí budú nezávislí bez priamych vzťahov k žiadateľom o grant zo SR. Navyše v rámci medzinárodných expertných panelov budú hodnotené žiadosti tak individuálne a následne navzájom. Týmto sa odstráni doterajšia situácia, kedy externý posudzovateľia mali k dispozícii iba jednotlivé žiadosti, ktoré posudzovali.

Návrhom § 15 ods. 12 až 14 sa ustanovuje zriaďovanie medzinárodných expertných panelov, účel ich zriaďovania, zloženie a spôsob ich kreovania a ustanovenie funkčného obdobia člena medzinárodného expertného panelu a predsedu medzinárodného expertného panelu.

Zároveň sa návrhom ustanovuje možnosť účasti na zasadnutí rady agentúry nezávislých pozorovateľov, čo slúži na zvýšenie transparentnosti priebehu jednotlivých procesov.

K bodom 35 a 36

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na odstránenie štátnych programov zo zákona.

K bodu 37 a 38

Novelizáčným článok sa zosúladujú predmetné ustanovenia s platným zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci), ktorý nahradil zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.

K bodom 39 a 40

Úpravou v § 17 ods. 3 písm. b) sa rozširuje financovanie projektov z prostriedkov APVV aj o náklady na účasť na školeniach, pričom podmienkou (tak ako pri všetkých ostatných priamych nákladoch) je ich priama súvislosť s riešením projektu.

Ďalej sa v § 17 ods. 3 písm. f) navrhuje medzi náklady na riešenie projektu nezahŕňať aj odpisy. Vylúčenie odpisov z priamych nákladov sa navrhuje vzhľadom na to, že ide len o účtovný náklad príslušnej organizácie, ktorý by nemal byť súčasťou priamych nákladov.

K bodu 41

Cieľom navrhovanej úpravy v § 17 ods. 4 je „voľnejšia“ úprava nepriamych nákladov na riešenie projektu vo všeobecnosti a vypustenie taxatívneho výpočtu druhov nepriamych nákladov, vzhľadom na to, že takýto výpočet je neefektívny. V praxi často dochádza k situácii, kedy nepriame náklady vzniknuté v súvislosti s riešením projektu taxatívny výpočet v zákone nezahŕňa, vzhľadom na čo nie je možné takéto nepriame náklady prefinancovať z prostriedkov APVV. Dochádza preto k limitácii, ktorá môže spôsobovať problémy pri poskytovaní finančných prostriedkov na riešenie projektu.

K bodom 42, 43 a 45

Technická úprava v nadväznosti na ustanovenia nových (viacerých) spôsobov posudzovania žiadostí (projektov).

K bodu 44

Zavedenie možnosti predkladania žiadostí v anglickom jazyku sa navrhuje vzhľadom na využívanie zahraničných expertov v rámci hodnotenia aj medzinárodnými expertnými panelmi, účasťou na hodnotení ktorých sa zabezpečuje objektívnejší hodnotiaci proces.

K bodom 46 a 47

Navrhovanou úpravou § 19 až 19d sa s cieľom zjednodušenia a skvalitnenia procesu posudzovania žiadostí navrhuje zavedenie troch postupov. K doterajšiemu podávaniu odborných posudkov sa navrhuje zavedenie posudzovania medzinárodnými expertnými panelmi zloženými z odborníkov v príslušných oblastiach, ako aj zavedenie využívania rýchleho hodnotenia projektov, ktoré už boli vyhodnotené na inej úrovni (napr. získali osvedčenie „seal of excellence“ v rámci hodnotenia Európskou komisiou).

K bodu 48

Cieľom navrhovanej úpravy v § 20 ods. 1 je zavedenie možnosti poskytovania finančných prostriedkov na riešenie viacerých projektov prostredníctvom jednej zmluvy, čo zjednoduší proces a zníži administratívnu záťaž nielen prijímateľa finančných prostriedkov, ale aj poskytovateľa finančných prostriedkov.

K bodu 49

Ustanovením § 20 ods. 3 sa navrhuje možnosť poskytovateľa pri neplnení zmluvných podmienok prijímateľom finančných prostriedkov nielen vypovedať zmluvu, ale aj od nej odstúpiť, čo môže byť pre poskytovateľa výhodné z hľadiska vyššej časovej flexibility, vzhľadom na neplynutie výpovednej lehoty.

Zároveň sa navrhuje možnosť sankcionovať neplnenie zmluvy len v časti týkajúcej sa príslušného projektu, vzhľadom na § 20 ods. 1 druhú vetu, ktorou sa zavádza možnosť uzatvorenia „spoločnej“ (jednej) zmluvy pre viacero projektov.

K bodu 50

Navrhuje sa zvýšenie objemu vyčlenených finančných prostriedkov na účely pokrytia nákladov na činnosť APVV súvisiacu so zabezpečením poskytovania finančných prostriedkov na riešenie projektov. Uvedené sa navrhuje s ohľadom na zavedenie nového spôsobu hodnotenia a posudzovania projektov prostredníctvom medzinárodných expertných panelov. Keďže ide o orgán, ktorý sa má skladať zo zahraničných odborníkov, je potrebné zohľadniť zvýšené finančné náklady APVV na tento účel.

Uvedená zmena nemá vplyv na štátny rozpočet, keďže ide iba o presun finančných prostriedkov v rámci APVV, a nie navýšenie finančných prostriedkov pre APVV zo štátneho rozpočtu.

K bodu 51

Legislatívno-technická úprava z dôvodu presunu legislatívnej skratky.

K bodu 52

Navrhovanou úpravou v § 20a sa zavádza nový spôsob poskytovania finančných prostriedkov APVV prostredníctvom skráteného, resp. zjednodušeného posudzovania. Ide o špecifický spôsob posudzovania žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov v rámci riešenia projektu na základe verejnej výzvy, ktorou sa určia podmienky poskytovania finančných prostriedkov. Zároveň, príslušnú verejnú výzvu možno vyhlásiť najviac do výšky 50 000 eur na jeden projekt.

Cieľom ustanovenia je zavedenie možnosti, aby APVV bola oprávnená vyhlasovať refundačné výzvy, pri ktorých nebude potrebné vypracovanie posudkov ku každej žiadosti, ale bude postačovať hodnotenie žiadostí v príslušnej odbornej rade. Tento návrh by sa však vzťahoval len na výzvy, ktoré budú vyhlasované na základe programov agentúry, ktoré musia byť schválené vládou Slovenskej republiky a projektov na základe medzinárodných zmlúv o vedecko-technickej spolupráci alebo iniciatív Európskej únie v oblasti výskumu a vývoja.

K bodom 53 až 56

Legislatívno-technická úprava, ktorá dochádza k odstráneniu štátnych programov zo zákona. Dôvodom zrušenia inštitútu štátnych programov je cieľ postupného zjednocovania grantovej podpory pod jednu grantovú agentúru Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

K bodu 57

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na to, že § 14 ods. 3 už bezúhonnosť neupravuje.

K bodu 58

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 59

Legislatívno-technická úprava. Ide o vypustenie neaktuálneho odkazu na ustanovenia o komplexných akreditáciách vysokých škôl, ktoré boli nahradené periodickým hodnotením.

K bodu 60

Úprava v nadväznosti na presun § 88a zákona č. 131/2002 Z. z. do zákona č. 172/2005 Z. z.

K bodom 61 a 62

Navrhovaná úprava má zabezpečiť urýchlenie procesov, resp. k zjednotenie interpretácie v súvislosti prijímaním cudzincov z tretích krajín na účely výskumu a vývoja, keďže prijímajúca organizácie vie overiť odbornú kvalifikáciu výskumníka aj na základe dokumentov, ktoré sú staršie ako 90 dní a ktoré sú predkladané aj v inom ako slovenskom jazyku.

K bodu 63

Navrhovanou úpravou dochádza k implementácii ustanovenia Smernice Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801 z 11. mája 2016 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych

príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdia, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair, čím sa zjednoduší aj aplikačná prax súvisiaca so žiadosťami o prechodný pobyt na účel výskumu a vývoja. Doplnením navrhovaného ustanovenia do zákona č. 172/2005 Z. z. sa transponuje požiadavka Smernice do našej legislatívy.

K bodu 64

Úprava v nadväznosti na presun § 88a zákona č. 131/2002 Z. z. do zákona č. 172/2005 Z. z.

K bodom 65 a 66

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny v § 19 a doplnenie nových § 19a až 19d.

K bodu 67

Návrhom sa upravuje výkon činnosti člena predsedníctva agentúry a náhrada preukázateľných výdavkov, ktoré členovi predsedníctva vzniknú v súvislosti s výkonom jeho činnosti v predsedníctve agentúry.

K bodu 68

Technická úprava systémovým presunom vymedzenia bezúhonnosti vo všeobecnosti na účely zákona, ako aj jej preukazovania na účely ustanovení týkajúcich sa vymedzenia podmienok členstva v predsedníctve agentúry, rade agentúry a medzinárodnom expertnom paneli.

K bodu 69

Vzhľadom na presun ustanovení o registroch publikačnej činnosti a umeleckej činnosti zo zákona č. 131/2002 Z. z. do zákona č. 172/2005 Z. z. je potrebné vysporiadať sa aj s nedávno komplexne zmeneným vykonávacím predpisom. Vzhľadom na to, že postup vysokých škôl zostáva zachovaný aj po navrhovanej zmene, navrhuje sa dočasné ponechanie doterajšieho vykonávacieho predpisu.

Zároveň je potrebné vysporiadať sa so zmenami funkčného obdobia členov predsedníctva APVV, zmenami v posudzovaní žiadostí a zmenami v činnosti rád APVV.

K čl. IV (zákon č. 396/2012 Z. z.)

K bodu 1

Návrhom sa umožňuje, aby za člena rady Fondu na podporu vzdelávania (ďalej len „člen rady fondu“) mohla byť za Študentskú radu vysokých škôl („ŠRVŠ“) vymenovaná aj osoba bez dosiahnutého vysokoškolského vzdelania. Umožňuje sa teda kandidovať aj delegátom ŠRVŠ, ktorí síce ešte nemajú dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie, avšak majú záujem (a často na základe osobných skúseností) pomôcť s prácou v rade fondu.

K bodu 2

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 3

Legislatívno-technické úpravy v nadväznosti na zmeny v ostatných novelizačných bodoch. Zároveň sa upravuje lehota na predkladanie návrhov na člena rady fondu v nadväznosti na aplikačnú prax, vzhľadom na to, že päťdňová procesná lehota na vyhlásenie možnosti predkladania návrhov ministerstvom spôsobuje v praxi problémy, vzhľadom na krátkosť času.

K bodu 4

Upravuje sa dĺžka funkčného obdobia členov rady fondu, zavádza sa možnosť aj viacnásobného vymenovania bez obmedzenia počtu vymenovaní. Súčasná dĺžka funkčného obdobia dva roky je príliš krátka na profesionálny výkon mandátu. Pri opakovaní funkčných období sa vychádza z kvalít jednotlivých kandidátov, pričom osoba, ktorá členov rady fondu vymenúva (ministerstvo alebo ŠRVŠ) má možnosť vybrať inú osobu. Možnosť zotrvania tej istej osoby v rade fondu však zabezpečuje profesionalizáciu a inštitucionálnu pamäť.

K bodu 5

Úprava s cieľom jednoznačne vymedziť dĺžku funkčného obdobia nového člena rady fondu podľa dôvodu ukončenia funkcie predchádzajúceho člena rady fondu, ako aj zosúladienie termínov na vymenovanie nových členov rady fondu s termínmi ustanovenými pre vymenovanie nových členov dozornej rady.

K bodu 6

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na bod 16 (§ 11 ods. 2), bod 35 (§ 17 ods. 2) a úpravu spôsobu určenia termínov na doručenie žiadostí o pôžičku.

K bodu 7

Návrhom sa spresňujú dôvody na uplatnenie pôsobnosti rady fondu podľa § 4 ods. 1 písm. k) v nadväznosti na aplikačnú prax.

K bodu 8

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 9

Zavádzajú sa nové podmienky, ktoré musí riaditeľ fondu spĺňať s cieľom znižovať možnosť vzniku konfliktu záujmov a zabezpečiť nezávislosť osoby riaditeľa od činností fondu. V súčasnosti by sa mohla stať riaditeľom osoba, ktorá je v postavení dlžníka k fondu, čo ohrozuje nezávislosť riaditeľa v niektorých situáciách, napr. pri nesplácaní pôžičky.

Zavádza sa päťročné funkčné obdobie riaditeľa fondu, pričom tá istá osoba môže byť vymenovaná do funkcie riaditeľa fondu aj opakovane. Navrhovaná zmena má za cieľ zabezpečiť zefektívnenie výkonu činnosti riaditeľa a umožnenie pravidelného prehodnocovania výkonu práce riaditeľa a smerovania fondu pri výberovom konaní riaditeľa fondu.

Ustanovujú sa obligatórne dôvody na odvolanie riaditeľa radou fondu, nakoľko tieto v doterajšej právnej úprave absentovali.

K bodu 10

Skracuje sa doba, počas ktorej musí byť zverejnený oznam o vyhlásení výberového konania na riaditeľa. Súčasne sa upravuje termín vyhlásenia výberového konania podľa dôvodov uvoľnenia miesta riaditeľa fondu a zavádza sa možnosť vyhlásiť výberové konanie aj v situácii, ak riaditeľ fondu funkciu ešte vykonáva, ale dohodne sa s radou fondu na ukončení pracovného pomeru. Návrhom sa skracuje „prechodné obdobie“ medzi uvoľnením funkcie predchádzajúceho riaditeľa fondu a ustanovením nového riaditeľa fondu. Dôvodom je najmä skutočnosť, že ak by fond nemal riaditeľa po dobu dlhšiu ako dva mesiace, mohlo by to vážne ohroziť fungovanie fondu.

K bodu 11

Predlžuje sa funkčné obdobie členov dozornej rady tak, aby sa výmena členov rady fondu a dozornej rady fondu v rámci ich funkčných období neprekrývala.

K bodu 12

Úprava s cieľom jednoznačne zadefinovať dĺžku funkčného obdobia nového člena dozornej rady podľa dôvodu ukončenia funkcie predchádzajúceho člena dozornej rady, ako aj zosúladenie textácie s bodom 5 (§ 3 ods. 11).

K bodu 13

Rozširuje sa pôsobnosť ministerstva o určovanie ďalších podmienok poskytovania stabilizačných pôžičiek s cieľom zabezpečiť naplnenie zámerov štátu pri poskytovaní stabilizačných pôžičiek.

K bodu 14

Upravuje sa financovanie vstupných nákladov na realizáciu činností slúžiacich na účelnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku fondu. Fond v súčasnosti môže vykonávať činnosti, ktoré mu prinášajú dodatočný príjem. Pri prenájme priestorov v sídle fondu môžu vzniknúť prvotné náklady na inzerciu voľných priestorov a náklady na odmenu sprostredkovateľa alebo náklady spojené s prípravou priestorov na odovzdanie budúcemu nájomcovi.

K bodu 15

S cieľom znížiť administratívne zaťaženie žiadateľov o pôžičku v minulosti došlo k zrušeniu povinnosti študenta predkladať potvrdenie o návšteve školy. Vzhľadom na to, že v procese spracovania pôžičiek je jednoduchšie overiť status študenta na základe potvrdenia o návšteve školy, pričom študenti stále zasielajú aj potvrdenia o návšteve školy, zavádza sa možnosť predkladať potvrdenie o návšteve školy, pričom ide o rozhodnutie študenta akým spôsobom bude postupovať. Doručením potvrdenia o návšteve školy sa výrazne urýchljuje proces schvaľovania pôžičiek fondom.

K bodu 16

Fond v súčasnosti poskytuje pôžičky pre študentov na slovenských aj zahraničných vysokých školách. Vzhľadom na požiadavku študentov o navýšenie maximálnej výšky pôžičky na štúdium na excelentných zahraničných vysokých školách sa navrhuje úprava tohto ustanovenia tak, aby bol vytvorený priestor na poskytovanie pôžičiek pre týchto študentov v upravenej výške. Podmienky a pravidlá poskytovania pôžičiek pre takýchto študentov zostávajú rovnaké ako to bolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy.

K bodu 17

V nadväznosti na bod 16 (§ 11 ods. 2) sa ustanovuje maximálny limit finančných prostriedkov, ktoré môžu byť vyčlenené na pôžičky pre študentov na excelentných zahraničných vysokých školách.

K bodu 18

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmenu číslovania odsekov v § 11 (bod 17).

K bodu 19

Upravuje sa určenie termínov na doručovanie žiadostí o pôžičku tak, že pevným termínom je len jeden termín a určenie ďalších termínov je v kompetencii rady fondu v prípade, ak nebudú vyčerpané všetky finančné prostriedky určené na pôžičky pre študentov. Táto zmena umožní flexibilnejšie reagovať na požiadavky študentov a poskytovať pôžičky v čase, kedy si to situácia reálne vyžaduje, ak má fond dostatok voľných zdrojov

K bodu 20

Pre študentov na excelentných zahraničných vysokých školách sa explicitne upravuje určenie inej maximálnej výšky pôžičky v nadväznosti na bod 16 (§ 11 ods. 2). Rada fondu aj v súčasnosti má možnosť rozhodnúť o maximálnej výške pôžičky vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi, pričom navrhovaná právna úprava vytvorí priestor na poskytovanie pôžičiek vo výške nevyhnutnej na zabezpečenie štúdia na excelentných zahraničných vysokých školách, vzhľadom na jeho finančnú náročnosť.

K bodu 21

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmenu číslovania odsekov v § 12 (bod 20).

K bodu 22

Navrhuje sa úprava termínu na oznámenie nástupu na materskú dovolenku alebo na rodičovskú dovolenku po prerušení štúdia, čím dochádza k zosúladieniu lehoty na oznámenie nástupu na materskú dovolenku alebo na rodičovskú dovolenku s obdobím, počas ktorého podľa § 13 ods. 3 písm. d) neplynú lehoty splatnosti pôžičky po prerušení štúdia.

K bodu 23

Precizujú sa podmienky, za ktorých sa poskytuje odklad splátok pôžičky z dôvodu trvania dobrovoľnej vojenskej prípravy, počas ktorého sa pôžička nespláca. Úpravou dochádza aj

k zosúladieniu s podmienkami poskytovania odkladu splátok z dôvodu trvania materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky (§ 13 ods. 3 písm. e)).

K bodu 24

Cieľom úpravy je, aby odpis istiny mohol byť poskytnutý len dlžníkom fondu, ktorí získali aspoň vysokoškolské vzdelania prvého stupňa. Podľa súčasnej úpravy môže byť odpis istiny poskytnutý aj dlžníkom, ktorí boli zo štúdia vylúčení alebo štúdium neukončili, čím sa stráca motivačný faktor riadne ukončiť vysokoškolské štúdium.

K bodu 25

S cieľom vytvoriť dostatočný časový priestor pre fond na spracovanie podmienok poskytovania stabilizačných pôžičiek pre všetky skupiny nedostatkových regulovaných povolání vrátane komunikácie s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy, do ktorých vecnej pôsobnosti patrí výkon nedostatkového regulovaného povolania, určuje sa lehota ministerstvu, v ktorej zverejní zoznam nedostatkových regulovaných povolání.

K bodu 26

Na základe praktických skúseností s poskytovaním stabilizačných pôžičiek a vzhľadom na výrazný časový odstup medzi jednotlivými termínmi sa navrhuje, aby sa žiadosti posudzovali v rámci jednotlivých termínov samostatne a nepresúvali na ďalšie termíny. Úprava má za cieľ znížiť administratívnu záťaž fondu aj žiadateľov o stabilizačnú pôžičku pri kontrole, úprave a dopĺňaní niekoľkomesačných žiadostí o pôžičku a ich neaktuálnych príloh.

K bodom 27 až 30

Upravujú sa podmienky poskytovania odkladu splátok stabilizačnej pôžičky po prerušení štúdia alebo výkonu nedostatkového regulovaného povolania s cieľom vzájomného zosúladienia jednotlivých typov odkladov splátok podľa § 13d ods. 3, ako aj s odkladmi splátok pre študentov podľa § 13 ods. 3. Uvedené sa navrhuje s odkazom na aplikačnú prax, keď vznikali situácie, keď pri dlžníkovi, ktorý pred nástupom na materskú dovolenku alebo na rodičovskú dovolenku vykonával nedostatkové regulované povolanie, nebolo možné odklad splátok schváliť, čo viedlo k nerovným podmienkam poskytovania stabilizačných pôžičiek s ohľadom na subjekt. Touto úpravou dochádza aj k zosúladieniu podmienok poskytovania odkladov splátok stabilizačných pôžičiek s podmienkami poskytovania a splácania stabilizačných pôžičiek podľa zámerov a cieľov uznesenia vlády SR č. 404/2018.

K bodu 31

Upravujú sa podmienky zníženia nesplatennej istiny stabilizačnej pôžičky s cieľom odstrániť praktické problémy s aplikáciou pôvodného ustanovenia zákona najmä v prípadoch, ak dlžník neinformoval fond o skutočnostiach zakladajúcich právny nárok na zníženie istiny.

K bodu 32

V nadväznosti na bod 31 (§ 13d ods. 6) sa dopĺňa, že podmienky zníženia nesplatennej istiny stabilizačnej pôžičky bude určovať zmluva o pôžičke.

K bodu 33

Návrhom sa vypúšťa podmienka, podľa ktorej musí mať dlžník v čase smrti nárok na odklad splátok na účely zániku záväzku voči fondu. Táto podmienka je vo vzťahu k stabilizačným pôžičkám bezpredmetná, keďže stabilizačné pôžičky nie sú zabezpečené ručením a teda aj v prípade smrti dlžníka, ktorý nemá v čase smrti nárok na odklad splátok, sú tieto finančné prostriedky nevyhnutné.

K bodu 34

Podľa súčasnej právnej úpravy je možné poskytovať pôžičku pre pedagógov v troch termínoch, pričom sa rovnako ako pri študentoch v § 11 ods. 6 navrhuje väčšia flexibilita. V zákone sa ustanovuje jeden fixný termín predkladania žiadostí, pričom o ďalších termínoch rozhodne rada fondu na základe objemu disponibilných finančných prostriedkov a dopytu pedagógov.

K bodu 35

Legislatívno-technické zmeny súvisiace s predchádzajúcimi zmenami.

K bodu 36

Cieľom navrhovanej úpravy je predchádzanie možnosti poskytnutia viacerých pôžičiek jednému žiadateľovi v tom istom roku.

K bodu 37

Úprava podmienok poskytovania odkladov splátok, počas ktorých sa splácajú len úroky z istiny tak, že tieto podmienky stanoví zmluva o pôžičke. Úpravou sa zabezpečí väčšia flexibilita pri poskytovaní odkladov a možnosť lepšej reakcie na požiadavky a očakávania dlžníkov. Touto úpravou zároveň dochádza k zosúladeniu podmienok poskytovania odkladov splátok, počas ktorých sa splácajú len úroky z istiny s podmienkami poskytovania odkladov splátok, počas ktorých sa pôžička nespláca.

K bodu 38

V nadväznosti na zavedenie možnosti poskytovania maximálnej výšky pôžičky v inej výške ako podľa predchádzajúcej právnej úpravy pre študentov na excelentných zahraničných vysokých školách sa navrhuje možnosť poskytnúť pôžičku pre študentov na úhradu školného ešte pred zápisom na štúdium. Takéto pôžičky by boli účelovo viazané a podmienené preukázaním zápisu na štúdium a potvrdením o úhrade školného najneskôr do 30 dní od poskytnutia pôžičky. V opačnom prípade by išlo o neoprávnené čerpanie pôžičky. Vo vzťahu k čerpaniu pôžičiek nejde o nový typ pôžičiek, ale len o časový posun vyplatenia pôžičky.

K bodu 39

Návrhom sa rozširuje rozsah údajov, ktoré má fond možnosť získať z Centrálného registra študentov s cieľom zabezpečiť prístup fondu k všetkým potrebným údajom pre overenie statusu študenta vo vzťahu k žiadateľovi o pôžičku.

K bodu 40

Úprava prechodného obdobia vo vzťahu k

- funkčnému obdobiu členov rady fondu,
- funkčnému obdobiu členov dozornej rady,
- začiatku plynutia funkčného obdobia riaditeľa fondu,
- novým podmienkam, na základe ktorých sa posudzujú žiadosti o pôžičku pre študentov a
- novým podmienkam, na základe ktorých sa posudzujú žiadosti o pôžičku pre pedagógov.

K čl. V (zákon č. 422/2015 Z. z.)

K bodu 1

Podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov sú orgány verejnej moci povinné vydávať elektronické úradné dokumenty a zasielať ich do elektronickej schránky žiadateľa. Ak elektronická schránka adresáta nie je aktivovaná, Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby zabezpečí doručenie adresátovi v listinnej podobe prostredníctvom Slovenskej pošty. Listinný rovnopis elektronického úradného dokumentu má rovnaké právne účinky ako elektronický úradný dokument. Príslušné orgány, ktorým je predkladaný listinný rovnopis elektronického úradného dokumentu, sú povinné akceptovať tento dokument. V nadväznosti na uvedené sa navrhuje odstrániť požiadavku na overenú (osvedčenú) kópiu rozhodnutia o uznaní dokladu o vzdelaní pri žiadosti o vykonanie doplňujúcej skúšky.

K bodu 2

Cieľom navrhovanej úpravy je odstrániť predkladanie potvrdení o oprávnení vzdelávacej inštitúcie poskytovať vysokoškolské vzdelanie v treťom štáte v záujme znižovania administratívnej záťaže. V nadväznosti na medzinárodné dokumenty (napr. Globálny dohovor UNESCO o uznávaní kvalifikácií týkajúcich sa vysokoškolského vzdelávania) strany si vzájomne zabezpečujú poskytovanie informácií o vzdelávacích inštitúciách, ktoré sú oprávnené poskytovať vysokoškolské vzdelanie v štáte vydania dokladu. Z toho dôvodu je požiadavka na predkladanie potvrdenia o oprávnení vzdelávacej inštitúcie poskytovať príslušné vzdelanie nadbytočná.

K bodu 3

V nadväznosti na navrhovanú úpravu § 39 sa odstraňuje duplicitná kompetencia. Ministerstvo uznávalo doklad o vzdelaní len v tom prípade, že v Slovenskej republike neexistoval príslušný študijný odbor, čo v praxi znamenalo uznávanie stupňa vzdelania. Tento postup sa po zmene § 39 bude vzťahovať už na všetky štáty sveta.

K bodu 4

Navrhnutá úprava vychádza z Plánu obnovy a odolnosti SR - komponent 10 – Lákание a udržanie talentov z dôvodu zvýšeného počtu žiadateľov o uznanie dokladov o vzdelaní z tretích štátov, ktorí majú záujem len o uznanie dosiahnutého stupňa vysokoškolského vzdelania bez porovnávania obsahu a rozsahu. Vzhľadom na to, že právna úprava pri týchto dokladoch

o vzdelaní umožňovala uznanie len v príslušných študijných odboroch na vysokých školách v Slovenskej republike, absentuje zjednodušený systém uznávania len stupňa vysokoškolského vzdelania. Preto sa navrhuje rozšírenie pôsobností ministerstva na uznanie stupňa vysokoškolského vzdelania, ktorým sa zabezpečí uznanie dokladov o vzdelaní – vysokoškolských diplomov z celého sveta.

K bodu 5

Z dôvodu zmeny kompetencií ministerstva sa navrhnutou právnou úpravou zosúladujú príslušnosť ministerstva ako príslušného orgánov v rámci konania o uznávania vysokoškolských dokladov o vzdelaní na účely pokračovania v štúdiu a iné účely.

K bodu 6

Navrhovanou právnou úpravou sa vypúšťa pôsobnosť ministerstva v rámci konania o uznaní odbornej kvalifikácie pri vysokoškolských učiteľov z dôvodu, že v kontexte definície regulovaného povolania vysokoškolský učiteľ nie je regulovaným povolaním. Kvalifikačným predpokladom na obsadenie funkcie profesora je splnenie kritérií vyplývajúcich z požadovanej úrovne kritérií na získanie titulu profesor v štandardoch pre inauguračné konanie. Overenie splnenia kvalifikačných predpokladov sa realizuje v rámci výberového konania a nie je viazané na žiadny doklad o vzdelaní, ktorým by uchádzač preukazoval odbornú kvalifikáciu získanú na území SR alebo v inom štáte.

K bodu 7

Prechodným ustanovením sa nastavujú pravidlá pre relevantné konania, ktoré sa začali a právoplatne neskončili pred účinnosťou novely tak, aby sa dokončili podľa doterajších predpisov.

K čl. VI (zákon č. 269/2018 Z. z.)

K bodom 1 až 4

Upravuje sa oddelenie akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodu 5

Upresňuje sa rozsah zmien študijného programu, ktoré nie sú považované za úpravu študijného programu.

K bodom 6 až 8

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na oddelenie akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodu 9

Úprava v nadväznosti na úpravu akademického podvodu v § 62b návrhu zákona č. 131/2002 Z. z. v súvislosti s rozsahom pôsobnosti agentúry vo vzťahu k Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo“).

K bodu 10

Doplnenie pôsobnosti agentúry vo vzťahu k vypracúvaniu analýz podľa § 4 ods. 2 písm. g) druhého bodu o vypracúvanie prieskumov medzi študentmi, zamestnancami vysokých škôl, zamestnávateľmi a inými dotknutými subjektmi.

K bodu 11

Spresňuje sa rozsah zverejňovaných žiadostí.

K bodu 12

Navrhuje sa, aby v konaniach z vlastného podnetu agentúry sa vytvárala pracovná skupina len v prípadoch, ak nepostačuje preskúmanie alebo overenie zamestnancom agentúry. Cieľom je zefektívniť činnosť agentúry najmä v prípadoch, ak sa skúma dodržiavanie účinných právnych predpisov.

K bodom 13 a 14

Úprava súvisiaca so zmenami, ktoré sú obsahom bodov 1 až 4, t. j. v súvislosti s oddelením akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodu 15

Legislatívno-technická úprava z dôvodu nadbytočnosti odkazu na odsek 2 písmeno a).

K bodom 16 až 18

Reflektuje sa zmena zriaďovania orgánov fakulty, a s tým súvisiaca zmena terminológie.

K bodu 19

Upravuje sa možnosť agentúry zverejňovať agregované a anonymizované údaje získané z registrov za účelom prípravy analýz o vývoji systému vysokoškolského vzdelávania v SR a iných tematických správ.

K bodu 20

Úprava súvisiaca so zmenami, ktoré sú obsahom bodov 1 až 4, t. j. v súvislosti s oddelením akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodom 21 až 23

Úprava v nadväznosti na § 53a, ktorým sa upravujú učiteľské študijné programy a študijné programy zamerané na vychovávateľstvo a neformálne vzdelávanie detí a žiakov v súvislosti s možnosťou ich profesijného zamerania.

K bodu 24

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny, ktoré sú obsahom bodov 1 až 4, t. j. v súvislosti s oddelením akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodu 25

Legislatívno-technická úprava v súvislosti s uvoľnením riadenia vysokých škôl smerom dovnútra a fakultatívnym zriaďovaním orgánov na úrovni fakulty.

K bodu 26

Dohľad nad plnením štandardov pre vnútorný systém vysokých škôl bude agentúra vykonávať aj so zohľadnením údajov vyplývajúcich z analýz vývoja systému vysokoškolského vzdelávania v Slovenskej republike vrátane analýzy vnútorných hodnotiacich správ týkajúcich sa vnútorných systémov a prieskumov medzi študentmi, zamestnancami vysokých škôl, zamestnávateľmi a inými dotknutými subjektmi.

K bodu 27

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny, ktoré sú obsahom bodov 1 až 4, t. j. v súvislosti s oddelením akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodom 28 a 30

Úprava v nadväznosti na systémovú zmenu v akreditácii študijných programov pre učiteľské študijné programy a prekladateľské študijné programy.

K bodu 29

Ak sa na uskutočňovaní študijného programu tretieho stupňa bude podieľať externá vzdelávacia inštitúcia, vyžaduje sa, aby spĺňala štandardy pre študijný program v rozsahu činností, na ktorých sa pri uskutočňovaní študijného programu podieľa.

K bodom 31 až 38

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny, ktoré sú obsahom bodov 1 až 4, t. j. v súvislosti s oddelením akreditácie habilitačného konania a akreditácie inauguračného konania na dve samostatné akreditácie.

K bodu 39

Zefektívňuje sa postup agentúry v prípade zistenia nedostatkov v rámci konania z vlastného podnetu. Eliminuje sa týmto reťazenie konaní.

K bodu 40

Vzhľadom na zmeny štandardnej dĺžky štúdia je potrebné vykonať aj zmenu študijného programu. Túto zmenu by bolo potrebné mať odsúhlasenú agentúrou. Vzhľadom na zníženie administratívy s povinnou zmenou sa od tejto povinnosti upúšťa.

Keďže sa mení akreditovanie učiteľských študijných programov, je potrebné sa vysporiadať s platnosťou doterajších vydaných akreditácií, ktoré ostanú zachované. Zároveň tým, že pri kombinačnom študijnom programe bolo možné uložiť opravné opatrenie len k jeho časti, táto možnosť pri „starých“ akreditáciách zostáva zachovaná.

V dôsledku rozdelenia akreditácií habilitačného konania a inauguračného konania je potrebné vysporiadať sa nielen s doterajšími akreditáciami, ale aj s podanými žiadosťami (aby ich vysoké školy nemuseli podávať nanovo).

K čl. VII

Dátum účinnosti sa navrhuje od 1. apríla 2022, vzhľadom na dĺžku trvania legislatívneho procesu so zohľadnením primeranej legisvakančnej doby.